

1.neděle adventní, B, P. Štěpán Smolen

Spím nebo bdím?

Spí ten, kdo se bojí pohlédnout do vlastní duše ze strachu,
co by tam objevil,

a proto rozptyluje svůj pohled vnějšími věcmi a planým sněním.

Bdí ten, kdo číhá ve svém srdci

a raduje se z každého hříchu, který uloví,

aby ho odevzdal Pánu.

Spí ten, kdo dává přednost své představě, která hladí,

před skutečností, která řeže.

Spím, pokud dovolím, aby se můj život rozpadl

v nespojitě okamžiky dobývání zapomnění nebo slasti.

Spím, pokud se ukrývám k věcem, činnostem a závislostem,

které tlumí mou bolest z žití, ale nejsou Bůh,

a proto si mě nárokují stále víc a poskytují mi stále méně –

tak jako každá droga.

Bdím, pokud dám před nárazovými útěchami

přednost náročnosti žití ve skutečném světě

a jsem ochoten vidět svou bídu, což bolí,

pokud jsem ochoten navazovat vztahy se skutečnými lidmi

a nejen se svými fantaziemi, což bolí,

pokud jsem ochoten pozvat Boha-světlo do svých temnot, což bolí.

Bdít znamená trpět.

Ale toto utrpení je jen malou cenou, nepatrnou cenou,

za smysluplný život,

jaký uniká těm, kdo spí ve svých rozkoších, ve svých zážitcích,

ve svých zábavách a u svých hraček,

aby se nakonec protékali, proklikali, procestovali až k smrti.

Takoví spí, protože jejich životy se nespojily v celek,

nesměřovaly k cíli,

nebyla v nich zodpovědnost ani oběť.

Možná byly slastnější a snazší...

Ale to nesmyslné, kterým se musí za chvilkovou slast platit!

Chceš bolavou smysluplnost?

Anebo slastné nesmyslné?

To je otázka, kterou mi Ježíš klade.

A pokud bych náhodou odpověděl, že chci to první, že nechci být chudák, který se skrývá, že nechci prožít život na drogách, i kdyby tou drogou byl jen hloupý seriál v televizi, pak právě pro mě platí dnešní výzva: bděte!

Soustřeďte se na podstatné!

Neztrácejte čas činnostmi, které nelze zaměřit k poslednímu cíli!

Lidé jsou stejně hříšní dnes, jako byli včera.

Co se však změnilo:

nemusejí bojovat o přežití, už nemusejí každé ráno podojit krávu, každý rok sít a sklízet, zas a znovu kácet stromy, jen aby žili a nezhylnuli hladem nebo zimou; a tahle relativní nenáročnost žití, jež nám plošně přinesla výtobytek, který donedávna náležel jen těm nejprivilegovanějším vrstvám, totiž *volný čas*, vede k nebyvalé snadnosti hřešit.

Ta nesnesitelná snadnost hřešení pro mě činí povinnost bdít mnohem naléhavější než pro moje otce.

Únikové hříchy jsou dnes dostupnější zboží. Co s tím?

Člověk může pokrčit rameny a začít fňukat, anebo může udělat to, co mu radí Ježíš:

zřeknout se těch svých analgetik, svých tlumidel náročnosti žití a vrhnout se do námahy bdění.

Advent je k takovému zápasu určený víc než která jiná z liturgických dob.

V těchto dnech mohu cvičit svou selektivní pozornost tak, aby byla upřena k podstatnému. Co je podstatné?

Sv. Augustin říká: „Jen Boha chci znát a svou duši.“

Boha znát modlitbou. Svou duši zpytováním svědomí.

Obojí je dřina. Obojí bolí. Ani k jednomu nejsem zvnějšku nucen.

Před obojím se mohu schovat,

kdykoliv mě zavalí stres, smutek nebo samota.

Před obojím se mohu schovat –

vždyť nikdy nebyla nabídka úkrytů tak široká jako dnes.

Jak snadné je spát a nevidět Boha, sebe ani svět,

je to tak snadné a zaplatím tak málo,

budu mít zážitky i zapomnění...

Jen mi život přestane držet pohromadě,

jen tak trochu přestane dávat smysl.

1.neděle adventní

bl. John Newman, Rizika víry, Čekání na Krista, strana 128

Kristus přijde na konci světa ve slávě a moci. Přijde brzy a náhle.

Když si myslíme, že něco přijde, čekáme na to;

když to nepřijde, čekat přestaneme;

ačkoli tedy Kristus řekl, že jeho příchod nastane brzy,

tak tím, že bude náhlý, dal najevo, že nám se bude zdát dlouhý.

Nicméně ačkoli se nám zdá, že Kristus otálí,

přece vyhlásil, že jeho příchod bude rychlý,

a vybídl nás, abychom jeho příchod vyhlíželi bez ustání.

Je to jakýsi paradox:

jak je možné ustavičně vyhlížet něco, co tak dlouho otálí.

Když příchod trvá už tak dlouho, může trvat ještě déle.

Vyhlízet Krista bylo možné pro první křesťany,

kterí nijak nezakusili délku trvání církve na zemi;

nám ale nejde nad tím nepřemýšlet:

není více důvodů Krista očekávat nyní

než v mnoha minulých dobách, kdy, jak se ukázalo, nepřišel.

Křesťané neustále čekají na poslední den a neustále zažívají

zklamání. Mnohokrát viděli věci, které pokládali za příznaky

Kristova příchodu,

a zdánlivé zvláštnosti svých vlastních časů by s trochu širšími

znalostmi a zkušenostmi světa chápali jako běžné ve všech dobách.

Mnohokrát je něco bez dobrého důvodu vyděsilo

a potom se jejich omezené duše soužily

a rozvíjely pověřivé myšlenky.

Bylo snad někdy období dějin, kdy se lidé nedomnívali,

že nastává Poslední soud?

Takové očekávání jen dokládalo a rozhojňovalo otupělost a pověry.

Kristus nás nikde nevaruje před tím,

čemu se pohrdlivě říká pověřivost,

ale výslovně nás varuje před povýšeným pocitem bezpečí.

Je sice pravda, že křesťané Krista očekávali, když nepřišel,
ale stejně tak je pravda, že až přijde, svět ho nebude očekávat.
Je sice pravda, že křesťané si namlouvali,
že vidí znamení Kristova příchodu, když žádná nebyla,
ale právě tak je pravda,
že svět znamení Kristova příchodu neuvidí, až nastanou.
Kristova znamení nejsou tak jasná, že by se nemusela hledat;
nejsou tak jasná, že by se člověk při jejich hledání nemohl splést;
takže člověk si musí vybrat mezi dvěma riziky:
buď že vidí něco, co neexistuje, anebo že neuvidí něco, co existuje.
Pravda je, že v mnoha dobách se křesťané mylně domnívali,
že rozpoznali Kristův příchod;
ale je lepší se tisíckrát splést a myslet si, že přichází,
než se jedinkrát splést a myslet si, že nepřichází.
V tom spočívá rozdíl mezi Písmem svatým a světem;
soudě podle Písma svatého, člověk by Krista očekával stále;
soudě podle světa, neočekával by ho nikdy.
Jednoho dne, dříve nebo později, ovšem přijít musí.
Křesťané i nevěřící vnímají skutečnosti naprosto stejně,
ale podle svého přesvědčení z nich vyvozují odlišné závěry.
Křesťané říkají:
„Je chaos, kam se podíváš, takže nastává konec světa.“
A nevěřící říkají:
„Je chaos, kam se podíváš, takže nastává konec církve.“
Ani jeden z těch názorů není o nic pověřivější než druhý.
Křesťan však ví, že je prospěšné žít tak jakoby to,
co mohlo nastat v kterémkoli čase, mělo nastat v našem čase.
Kristus je pořád u našich dveří; stejně blízko před 2000 roky
jako nyní, a ne blíž nyní než tehdy; a ne blíž, až přijde než nyní.
Když Kristus říká, že přijde brzo,
tak se slovo „brzo“ nevztahuje k času, ale k přirozenému řádu.
I když se křesťané pletli v tom,
co pokládali za znamení Kristova příchodu,

nepletli se v tom, že vyhlíželi Krista.
Dříve zbožní lidé viděli znamení Kristova příchodu
v nebeských jevech, které nás dnes vůbec nelekají.
V minulých dobách se obecně nevědělo,
že jistá nebeská tělesa se pohybují
a objevují v určitých dobách a pravidelně, nyní se to ví.
Ale víme dnes ještě velmi málo, jak se objevují a proč.
Proč by mělo být absurdní, směšné a hloupé,
když na člověka zapůsobí něco neobvyklého a podivného?
Proč někomu vyčítat,
že na něj neobvyklé věci působí víc než obvyklé?
Jednoho dne nebeská světla skutečně budou znamení;
jednoho dne záležitosti národů skutečně budou znamení,
proč by tedy mělo být pověřivé si jich hledět? Není.
Možná se pleteme v tom,
na jaké jednotlivosti se soustředíme
a ukazujeme tím svou nevědomost;
ale na naší nevědomosti není nic směšného ani opovrženého
a na naší bdělosti je mnoho zbožného.
Lepší je mýlit se ve své bdělosti než nebýt bdělý vůbec.

1.neděle adventní

Bl.John Henry Newman, strana 80-82, I pokus se počítá

**„Máme sklon podvádět sebe sama a domnívat se,
že nebe je stejné jako země,
tedy místo, kde si každý může zvolit svoje potěšení.**

Za jediný rozdíl mezi světem tímto a budoucím považujeme to, že zde lidé nemají vždy úplnou jistotu, že dostanou to, po čem touží, zatímco tam, jak předpokládáme, si jisti budou.

Tak docházíme k závěru,

že každý člověk, který se dostane do nebe, tam bude šťasten, ať už jsou jeho zvyky, záliby nebo způsob života jakékoliv.

Nejen že tím popíráme nezbytnost jakékoliv přípravy na budoucí svět, ale navíc nedoceňujeme jeho skutečný dosah a význam.

Domníváme se, že se s Bohem můžeme smířit,

kdykoli se nám zachce,

jako by od lidí nebylo požadováno více než dočasná

a trochu větší pozornost vůči náboženským povinnostem.

Tento názor je třeba odmítnout.

Nebe totiž není místem, kde lze sledovat množství

odlišných a protichůdných zájmů, jako je tomu ve světě.

Zde může dělat každý to, co je jemu příjemné,

zatímco v nebi musí dělat to, co je příjemné Bohu.

Bylo by troufalé určovat běh věčného života,

v němž dobří lidé vstupují do Boží přítomnosti, nebo popírat,

že co oko nevidělo, ucho neslyšelo a nač člověk nikdy nepomyslel,

v sobě může ukrývat nekonečné možnosti zájmů a činností.

Neustále slýcháme,

že budoucí život spočívá v přebývání v Boží blízkosti tak,

jak toho nelze dosáhnout v životě pozemském.

Nejlépe jej tedy lze popsat

jako nekonečné a nerušené uctívání věčného Otce, Syna a Ducha.“

1.neděle adventní, Dějiny, Journet, Zlo

Dějiny jsou vytvářeny

křížením, propojováním, směřováním a konfliktem dvou svobod, svobody Boží a lidské, svobody nestvořené a stvořené.

Dějiny jsou jakoby v každém časovém okamžiku vynalézány harmonickými nebo protichůdnými iniciativami těchto dvou svobod; jedna je v čase a druhá mimo čas.

Bůh vidí průběh dějin jediným pohledem z výšin věčnosti, před níž stojí všechny momenty času v nerozdělené přítomnosti.

Sláva božské svobody je v tom, že vytváří dílo tím krásnější, čím více ho nechá ničit druhou svobodou,

neboť ona jediná dokáže z množství destrukcí získat ještě mnohem více bytí.

Avšak my lidé, kteří jsme vetkáni doprostřed této velké tapisérie, vidíme pouze nejasnou spleť nití, které jsou svázány na našem srdci.

Dějiny jsou dvojznačné:

v nešťastnějších dobách dějin zlo skrytě pracuje

a nahlodává květy našich křehkých zahrad;

naopak ve chvílích nejtemnějších už dobro neviditelně připravuje vítězství, které nelze předvídat.

Obtížné objevy, které jsou k růstu dějin zapotřebí,

jsou jen zřídka učiněny bez pomoci energie omylu a pohromy.

Očista, která by všechno zachránila, je vykonána až poté,

co bylo všechno zruinováno a začínají se objevovat nové květy.

Světy, které povstaly v heroickém vzepětí, uléhají z únavy,

aby se objevily nové heroismy a nová utrpení, u nichž povstanou nové světy.

Svět roste podoběn expandující kouli,

kteří se současně přibližuje dvojímu pohlcení:

pohlcení do dolního absolutna, v němž je člověk bohem bez Boha,

a pohlcení do horního absolutna, kde je Bohem v Bohu.

Tomu, kdo chce odhalit tajemství šifry posvátných dějin a dějin světa,

kdo chce nadzvednout pečeť a sladit protiklady, se nabízí jediná danost.

Je jím tajemství Boha,
který by žádnému zlu nedovolil vstoupit do svého díla,
kdyby jeho všemohoucnost a dobrota
nebyly schopny vytvořit dobro i ze samotného zla.
Pak absurdita mizí:
dobro a zlo, svatost a hřích, bytí a nicota
už nejsou kladeny na stejnou úroveň.
Dějiny, které by byly pohoršením pro zlo v jistém smyslu nekonečné,
přestávají být pohoršením
v přítomnosti nekonečného tajemství Boží svatosti.
Jen z této výšky je třeba dějiny číst.
Jedině božské temnoty mohou prozářit a přemoci protiklady.

Bohuslav Reynek, Radost

**Bože můj, hořím nadějí,
že věci, které se nedějí,
se stanou.**

že přece skončí se výsměšná step,
v které, cest nevida, chodím, jak slep
a prahnu:

usnu, a přiletí radost jak pták,
srdce mi otevře, aniž zvím jak,
a v hněvu

zabije hada v něm, obludu zavěsí,
zčernalou, na haluz ve vlhkém zálesí
zoufání.

ve branách duše mé zaskví se stráží,

čekání barvíčky slzami svlaží
zpívajíc.

Bohuslav Rynek   Okovy

Boží ruka do vln bytí
sáhla soudu čerčenem,
Tvrdý zisk chce vyloviti
po penízi svěřeném.

Těžké jest, co ze dna zdvíhá, –
zachřestily okovy.
Pán se táže, duše tíha
vzdechem vzdechů odpoví:

– Jako září na rameni
vůlí tvou se opletu;
okovy se v křídla změní
k pokoji a rozletu.

Bohuslav Rynek   Advent u nás

Zima jde, záhadná vrátná,
na kamenný práh síně,
lem lesa, na jeskyně
prostírá plátna.

Na stoly staví květ stínu
a lamy kvítek žehavý,
jenž září do dálavy,
zve na hostinu

snů, jimž jak věků kniha
pole se otvírají.
Vítr, jenž radost rád tají,
s povzdechem desky zdvíhá.

Mraky se vysypaly,
vážná se vylila záře
na vozy, na trakaře
a na žaly.

Zima jde do Betléma,
kadidla, myrhy a zlata,
buchet a beránků nemá,
s plenami chvátá.

Průvodce nemá ni svědka,
sama se nakloní k Dítku.
Kdo se s ní na cestě setká,
uzří je jíní a snítku.

ADVENT, P. Petr Vrbacký, Nejhezčí je těšit se, str.13,72

Advent je cesta, na které by poznenáhlu mohli být zase rodiče pro své děti a děti pro své rodiče, staří pro mladé a mladí pro staré, člověk pro Boha.

Na začátku doby adventní si můžeme říci, že nemusím shánět nesehnatelné, honit nedohonitelné, podléhat diktátu, co musím mít a bez čeho bych nebyl. Nepůjde to beze změny stereotypů. Nepůjde to bez bedlivého přezkoumání, kdo anebo co mi velí, mluví do života, utváří mé názory, formuje moje postoje.

Smysl adventu je v tom, že odvážně otevřeme i onu „třináctou komnatu“, kam jsme odkládali všechno nepohodlné.

V takto prožitém adventu pak jistě člověk znovu objeví dávnou zkušenost: **nejhezčí je těšit se!**

S blížícími se svátky vánočními se nám pravděpodobně víc, než jindy honí hlavou otázka, jak si navzájem udělat znovu radost, čím se překvapit a co neokoukaného k tomu použít.

Myslíme si, že tak to od nás ostatní očekávají: hlavně zase nově a jinak než vloni.

Ale kdo ví, jestli to není právě naopak, jestli nejvíc radosti neuděláme spíš tím, že potvrdíme staré sliby, oživíme dávná přátelství, oprášíme původní jistoty a přihlásíme se k našim prvním radostem, i když už málem zapadly kdesi v naší minulosti.

Člověk ani tak nepotřebuje pořád nové zážitky, neustálé změny a nečekaná vzrušení.

Daleko víc mu dá jistota, kterou má ve svých blízkých, opora, na kterou může vždy spoléhat a pomoc, která mu nikdy nebude odmítnuta.

1.neděle adventní, Bl. John H. Newman, I pokus se počítá, str. 30

Náš život má být adventní dobou,
ve které vyhlížíme příchod našeho Pána Ježíše Krista.
Znáte ten pocit během čekání na přítele,
když se nemůžete dočkat jeho příchodu a on se opozdí?
Víte, jaké to je, být v nepříjemné společnosti a přát si,
aby čas běžel rychleji a nastala hodina, kdy budete vysvobozeni?
Znáte úzkost z toho, aby nenastalo něco, co se stát může a nemusí,
nebo napjaté očekávání nějaké významné události,
kvůli které vaše srdce bije rychleji, kdykoliv si na ni vzpomenete,
a která je tím prvním, na co ráno pomyslíte?
Zažili jste to, že váš přítel je v daleké zemi,
vy od něj očekáváte zprávu a den co den přemýšlíte o tom,
co právě dělá a zda se mu daří dobře?
Víte, jaké to je žít s někým, kdo je stále vedle vás,
když se vaše oči neustále setkávají, vy čtete v jeho duši
a pozorujete všechny změny jeho tváře,
plníte jeho přání dříve, než je vyřkne, veselíte se z jeho úsměvu
a jste smutní z jeho zármutku, jste sklíčení, když on je rozmrzelý,
a radujete se z jeho úspěchů?
Vyhlízet Krista znamená prožívat právě toto všechno,
alespoň do té míry,
nakolik pocity tohoto světa mohou odrážet pocity toho druhého.
Krista vyhlíží ten, kdo je vnímavý, nedočkavý a plný úzkosti,
kdo je čilý, ostrážitý a bdělý,
kdo horlivě touží jej nalézt a poklonit se mu,
kdo jej očekává ve všem, co se stane,
ten, kdo není překvapen, nadmíru rozrušen ani ohromen tím,
že Kristus přichází právě teď.

1.neděle adventní, Benedikt XVI.

Význam křesťanského adventu spočívá v propojení vzpomínky a naděje.

Jen ten, kdo má na co vzpomínat, může také doufat.

Kdo nikdy nezažil dobro a laskavost, ten je nemůže znát.

Během církevního roku jde o to, abychom stále znovu,

krok za krokem, kráčeli velkým příběhem vzpomínek,

abychom probouzeli paměť srdce,

a tak se učili vidět hvězdu naděje.

Všechny svátky církevního roku jsou událostmi vzpomínání,
a proto událostmi naděje.

Důležité vzpomínky lidstva, které víra uchovává a zpřístupňuje,
se mají skrze liturgii, zvyky a tradice,

stát osobními vzpomínkami dějin vlastního života.

Osobní vzpomínky se živí velkými vzpomínkami celého lidstva.

Velké události přetrvávají jen tehdy, stanou-li se osobními.

Jestli jsou lidé schopni věřit, závisí vždy na tom,

zda si na své cestě životem zamilovali víru,

zda se jim lidskost Boha zjevila skrze lidskost člověka.

Krásným úkolem adventu je

navzájem se obdarovávat vzpomínkami na dobro,

a tak otvírat dveře naději.

**Bože můj, hořím nadějí,
že věci, které se nedějí, se stanou. Reynek**

**Hřích je to,
jenž první příchod Kristův v těle činí marným,**

**druhý do srdce nemožným
a třetí ve slávě hrozným.
NADĚJE, Benedikt XVI.**

V každodenním životě člověka se střídají
menší a větší naděje, v různých životních obdobích různé.
Někdy se může zdát,

že ho nějaká z těchto nadějí tak naplní a uspokojí,
že už nebude třeba dalších nadějí.

V mládí se může jednat o naději ve velkou
a uspokojivou lásku nebo naději na určitou pozici v zaměstnání,
na ten či onen úspěch, který může být pro celý další život určující.
Když se pak tyto naděje naplňují, je zjevné, že to ještě nebylo všechno.
Je zřejmé, že člověk potřebuje naději, která jde ještě dál,
že ho může uspokojit jen to, co je nekonečné,
co je vždy větší než to, čeho sám může dosáhnout.

Úsilí o to, aby svět byl lepším, je sice nutné, ale lepší svět zítřka
nemůže být vlastním a dostatečným obsahem naší naděje.

Ke své životní cestě potřebujeme menší a větší naděje,
které nás den, co den udržují při životě.

Tyto naděje ale nestačí, pokud schází velká naděje,
která musí přesahovat všechno ostatní.

Takovou nadějí může být jen Bůh,
který zahrnuje celek a který nám může darovat to,
čeho my nejsme schopni dosáhnout.

Jen Boží láska, která nese lidskou tvář Ježíše Krista nám umožňuje,
abychom ve vši střízlivosti, den po dni vytrvali ve světě,
který není dokonalý, a neztráceli elán naděje.

1. neděle adventní, P. Miloslav Kabrda, velmi důležité!

Jak do práce, starostí a radostí života začlenit výzvu našeho Pána „Bděte“?
Nemohu přece hodnoty, které tvoří můj život odsunout a říci:
teď se budu věnovat více Bohu.

To, co je blízké mým očím, mému sluchu, mé chuti, to je blízké mému srdci. To všechno převyší nabídku od Boha, který je mým smyslům nepřístupný. Jak se tedy radovat z Božích věcí, když je nevidím, necítím, nehmatám,

zatímco všechno to, co vidím, cítím a hmatám,
je tak krásné, a tak mě to přitahuje.

Co je platné hovořit o duchovním světle, kráse a dobru,
když jsem slepý a nevidím, když vidím jen tělesnými očima
a oči mé duše jsou zavřené nebo slepé.

Všechno, co je od Boha, je nepřístupné mým smyslům.

Mohu se jen vystavit působení Boží milosti.

Bez zkušenosti ze spojení s Bohem, nemůžeme vnímat odlišnost,
která existuje mezi našimi přirozenými pocity přátelství a nadpřirozenou láskou.
Křesťanská láska je nadpřirozená, není to jen na nejvyšší míru naší silou
dovedená lidská láska. Kde se mohu vystavit této nadpřirozené lásce?

Především v kostele, zde je vodopád Boží lásky, milosti a života.

Musím se touto láskou a milostí zalévat mnoho hodin, dnů, měsíců a let.

Teprve potom se snad otevřou smysly mé duše, abych vnímal, co přijímám.

A pak teprve dám přednost této lásce před vším, co mi nabízí tělo a svět.

Musím tedy zatím být násilný sám k sobě.

Podle své víry se vystavuji Bohu a jeho působení a podle své víry doufám,
že mohu jednoho dne pocítit jeho blízkost.

Ale i když nic nepocítím, přesto chci vydávat námahu ve službě Bohu.

Úsilí, které člověk vyvíjí se zřetelem na božskou intimitu,

je znamením, že Bůh nás chce touto intimitou obdařit.

Vždyť i samo naše úsilí je nám dáno Bohem.

Proto můžeme chytit do rukou růženec, zpěvník či kostelní lavici a říkat si:

„To, že tento růženec cítím v ruce, je pro mě znamením,

že po mně Bůh chce, abych se modlil, abych byl jeho přítelem.“

Když na mně začal uskutečňovat svůj plán,
určitě ho dovede do konce, stačí když se ho nepustím.
Bůh nechce po mně bezhříšnost, ale vytrvalost a věrnost.

1.neděle adventní, *P. Piťha*

Advent je v prosinci. Příroda spí. Život je ukryt.
Život stromů se stáhl do kořenů.
Pole už bývají pokryté sněhem.
Ozimí osev zmizel.
Zvířata vyhledávají skryté útulky
a mnohá na řadu měsíců usnou ve svých norách.
Ptáci, kteří zůstávají, poletují bez písně v holých větvích
a obírají zmrzlé korálky bobulek.
Uhasíná i sám den, jehož čas se úží na několik hodin
zatlačován ráno i večer noční temnotou.
Také lidé se stahují domů a jako celá příroda mají odpočívat.
Země vydala své plody, hospodáři je sklidili.
Nastává klidová doba roku. Je méně práce, dostatek zásob.
Pracuje se stále, celý rok, ale teď jinak.
Protože odpadá práce venku, soustřeďují se síly na práci doma.
Prosinec dostal v našem jazyce jméno od toho,
že bylo mláceno a prosíváno sklizené obilí.
Je třeba spravovat stroje, nástroje, popřípadě vyrábět nové.
Dřív bylo třeba zpracovat úrodu lnu, konopí, vlnu,
postarat se o nové oděvy, dralo se peří.
Lidé se na takové práce těšili, dělali je v sedě, a v teple.
Při práci se povídalo, zpívalo, modlilo.
Tyto dlouhé zimní večery zformovaly základy takové mysli,
jako byla mysl Boženy Němcové, Mikoláše Alše.
Na adventní večery vzpomíná skoro stejně
Dickens, Tolstoj, Andersen.

Co letos vzejde z našeho adventního bdění?

1.neděle adventní, B, Kodet

Žijeme v noci tohoto světa jako synové světla.

Proto máme bdít a rozlišovat to, co je pro ostatní lidi skryté.

**Bdí buď ten, kdo má strach, nebo ten, kdo hýří,
ale také bdí ten, kdo se modlí, nebo na někoho čeká.
kdo se připravuje na vytoužené setkání.**

V Písni písní čteme, že naše srdce dokáže bdít, i když spíme.

To je srdce, které čeká na milovaného.

Ta neznalost času Pánova příchodu, ta nás nemá vést ke zvědavosti, ani ke zjišťování, kdy to bude.

Ale k připravenosti, protože každý den

a každá hodina je příhodný okamžik k setkání s Ježíšem.

S tím, který přijde jednou při setkání definitivním.

Bdělost není nečinnost.

To je pro Ježíšova učedníka následování Krista.

Svým služebníkům dal ten pán, než odcestoval plnou moc.

Co to znamená? Je to ta moc, kterou měl Ježíš, moc jeho lásky.

Abychom milovali, tak jako miloval On.

Abychom říkali, co říkal On. Abychom dělali to, co dělal On.

Bdělost má být naplněna právě činností v Pánově Duchu.

Je to moc, která pochází z jeho Ducha.

Moc lásky k obrácení, k útěše, moc odpuštění,
moc uzdravení a osvobození, moc ke svědectví.

Každému dal jeho práci.

To znamená, že každý máme určité konkrétní poslání,
podle schopností a darů, které nám jednotlivě dal.

Dále je tam ten ***vrátný, kterému nařídil, aby bděl.***

To znamená, že některým dal zvláštní zodpovědnost za ostatní.

V evangeliu to tenkrát byli apoštolové.

Je paradoxní, že oni právě byli těmi prvními, kdo nebděli.
Kdo měli tak slabé tělo, že je duch nedokázal udržet v bdělosti.
Teprve až přijali plnost Ducha svatého,
byli schopni překonávat nástrahy těla
a být těmi, kteří Pána očekávali v každém okamžiku života.

1.neděle adventní, B

1. čtení:

Proč jsi nám, Jahve, dal zblouditi z cesty?

Srdci dal ztvrdnout, by nemělo bázně?

Nikdo nevzýval tvé jméno, nikdo se nevzchopil, aby se k tobě přivínil!

Svádím snad na Boha to, že já hřeším, že já odpadám?

Mohu na něho svádět své hříchy, vinit ho ze svých zpronevěr.

Ale pozor. Abych mohl mluvit jako prorok,

musí Být Hospodin nejenom můj Bůh, nejenom první,

ale také *jediný* Bůh v mém životě.

Izraelité byli sváděni k mnohobožství,

když viděli plejády bohů velikých a bohatých národů.

Bylo jim zatěžko uvěřit, je Hospodin je *jediný* Bůh.

Snad byli ochotni uvěřit, že Bůh je největší mezi bohy.

I já jsem sváděn, abych problém Boha ve svém životě vyřešil tím,

že jej včlením do množství různých svých idejí, potřeb a přání.

Bůh je pro mě důležitý,

ale stejně důležité a někdy i důležitější jsou i jiné skutečnosti:

rodina, přátelství, studium, práce, zábava, dům, peníze, sláva...

A mezi tím vším počítám také s Bohem.

Je-li však Bůh připojován k množství lidských záležitostí,

přestává být Bohem *jediným*, přestává být Bohem *pravým*.

V lidském životě je Bůh *pravý* pouze tehdy, když existuje jako *jediný*.

Mistři života s Bohem, světci, lidé stojící tváří v tvář smrti

pronikají dokonale pravdu, že Bůh je *jediný*.

Nám, kteří jsme ponoření do každodennosti

naplněné různými závislostmi a slabostmi,

se jen těžko chápeme, a ještě obtížněji srdcem přijímáme,

že On je vždycky *jediný* na všech úrovních našeho života.

Svého Boha chápeme spíše instrumentálně:

zapojujeme ho do vyřizování našich důležitých životních záležitostí:

bydlení, studia, práce, zdraví, dobrého vnitřního rozpoložení.
Také mu dovoluujeme, aby opravoval a řešil naše konflikty, problémy a naše
hříchy. Ale za takovýchto podmínek to není Bůh, kdo řídí život člověka,
ale jsme to spíše my, kdo se pokoušíme řídit Boží působení.

2. čtení:

Svědectví o Kristu bylo u vás jako pravé dokázáno.

Jen musíte vytrvale čekat, až přijde náš Pán Ježíš Kristus.

Moje náboženství je zjevené.

Proto pro mě platí, že já sám svým rozumem
nemohu dojít k plnosti poznání svého náboženství.

Musím se nechat poučit.

Moje srdce, byť by bylo naplněno láskou mě daleko nedovede.

Obracejme se tedy po poučení k Bohu a k těm,
které učinil svými ústy, svými pastýři a učiteli. Jinak zabloudíme.

Evangelium:

Odešel z domu, dal každému jeho práci a vrátnému nařídil, aby bděl.

Očekávat jeho příchod tedy znamená dělat to, co mám,
protože i já jsem dostal svoji práci.

Nevybral jsem si ji! Nevybral jsem si ani rodiče, ani zemi, ani přátele.

Nevybral jsem si svoje schopnosti a možnosti.

Dostal jsem však všechno, co ke své práci, ke svému životu potřebuji tak,
abych z něho udělal umělecké dílo.

I mé povolání, i moje manželství, to všechno jsou velké dary,
které jsou mi dány k práci, při čekání na příchod Toho,
který mě stvořil a který je *jediný* v mém životě.

1.neděle adventní, B

*Proč jsi nám, Jahve, dal zblouditi z cesty,
srdci dal ztvrdnout, by nemělo kázně?*

Vstupujeme do adventu s pohledem upřeným daleko dopředu.

S pohledem upřeným na Hospodina (sv. Augustin):

*Pozdě jsem si Tě zamiloval, krásu tak dávná, a přece tak nová,
pozdě jsem si Tě zamiloval! Hle, Tys byl uvnitř, když já jsem byl venku,
a tam jsem Tě hledal, vrhal jsem se na to krásné, co jsi stvořil, já netvor:
Tys byl se mnou, ale já jsem s Tebou nebyl. To, co by vůbec nebylo,
kdyby to nebylo v Tobě, drželo mě daleko od Tebe.
Tys volal, křičel a prorazil mou hluchotu;
Tys zářil, svítil a zahnal mou slepotu; Tys vydával vůni a já jsem ji vdechl,
a teď dychtím po Tobě; okusil jsem, a nyní lačním a žízním;
Ty ses mne dotkl, a já hořím touhou po Tvém pokoji.*

Množství věcí, bohatství, které mě obklopuje,
zastiňuje mně Všemohoucího Boha.

Je třeba zjednodušit svůj život,

snažit se prohlédat za věci, které nás obklopují.

„Bůh je všude, naprosto nezměrný, a všude je nám velmi blízko,
jak sám o sobě řekl: *Já jsem Bůh, který je blízko a ne daleko.*

Nehledáme tedy Boha, který přebývá někde daleko od nás,
ale Toho, kterého máme uvnitř v sobě, jestliže si to ovšem zasloužíme.

Sídlí v nás jako duše v těle, ale jen když jsme zdravými údy jeho těla,
když jsme mrtví pro hříchy. Tehdy v nás skutečně přebývá ten, který řekl:
Budu v nich přebývat a budu kráčet uprostřed nich.

Jsme-li hodni, aby v nás byl Bůh,

pak z Něho opravdu máme život jako jeho živé údy.

V něm totiž, jak říká apoštol, *žijeme, hýbáme se a jsme“.* (sv. Kolumbán, Pokyny)

Nikdo nemůže přijít ke mně, jestliže ho nepřitáhne Otec.

Nemysli si, že jsi přitahován proti své vůli: ducha přitahuje i láska:

„Jak mohu věřit ze svobodného rozhodnutí vůle, jsem-li tažen?“

„To je málo, věřit jen ze svobodného rozhodnutí vůle.

Musí tě strhávat také rozkoš.“ Co je to být přitahován rozkoší?

Raduj se v Hospodinu a dá ti, po čem touží tvé srdce.

Existuje přece určitá rozkoš srdce,

kterou pocítujeme z lahodného nebeského chleba.

Mohl-li básník říci: „Každý je tažen svou rozkoší“,
ne nutností, ale rozkoší, ne povinností, ale potěšením,
oč směleji můžeme říci, že je člověk přitahován ke Kristu,
jestliže se kochá pravdou, jestliže se kochá blažeností,
jestliže se kochá spravedlností a jestliže se kochá věčným životem?
To všechno je přece Kristus!

Mají snad svou rozkoš jen tělesné smysly a duch je o rozkoš ochuzen?
Nemá-li duch svou rozkoš, proč je řečeno:

*Lidé se utíkají do stínu Tvých křídel,
sytí se hojností Tvého domu,
napájíš je proudem svého blaha;
neboť u Tebe je pramen života,
v Tvé záři vidíme světlo?*

1.neděle adventní, B (bl. John Henry Neumann)

Bdít. Co tím po nás Kristus žádá?

Nejde jen o to věřit, ale být na stráži.

Dovedete si představit, co to znamená čekat na přítele, který má zpoždění? Víte, co to znamená s úzkostí jej očekávat, když nevíte, co se vlastně stalo?

Bdít *pro* Krista je něco podobného.

Bdít s Kristem znamená dívat se kupředu, aniž zapomínáme na minulost.

Nesmíme zapomenout, že On trpěl za nás,

musíme se ztratit v kontemplaci Jeho velikého vykoupení.

Být bdělí znamená neustále obnovovat

v našem vlastním životě Kristovo utrpení a agonii.

S radostí si obléci plášť ponížení, který si dříve než my oblékl Kristus,

zůstat až na druhém místě a vystoupit do nebe.

Je to odpoutání od viditelného světa

a život ve světě neviditelném s touto jistotou:

Kristus přijde, a přijde přesně tak, jak řekl.

Je to hluboké a vděčné očekávání druhého Kristova příchodu.

Právě to znamená bdít.

(*Guerric z Igny*)

Očekáváme výroční den Kristova narození.

Naše duše by se měla samou radostí rozběhnout vstříc Kristu, který přichází.

Láskyplná netrpělivost by ji měla táhnout kupředu

a zamezit jí v jakémkoliv zdržení a zpoždění.

Prosím za vás, bratři, aby dříve, než se Pán zjeví celému světu, navštívil vaše nitro.

Tento příchod Páně, ač skrytý, je nádherný.

Duši, která kontemplanuje, uvádí do přesladkého obdivu adorace.

Ti, kdo to prožili, to dobře znají.

Kéž se zlíbí Bohu, aby po tom zatoužili také ti, co dosud neokusili!

sv. Augustin, *Vyznání*:

Ó zjev mně přece pro své smilování, Pane, Bože můj, čím jsi mně?
Rci mé duši: *Spása tvá jsem já!* Řekni to tak, abych slyšel!
Hle, ucho srdce mého poslouchá!
Otevři je, Pane, a rci duši mé: *Spása tvé jsem já!*
Poběžím za tímto Tvým hlasem a tak Tebe dostihnu.
Neskrývej přede mnou tváře své:
Chci zemřít, abych věčně žil a Tebe viděl tváří v tvář.
Příliš těsný jest příbytek mé duše!
Rozšiř jej, aby se stal i Tvým příbytkem!
Je na spadnutí, oprav jej!
Vím a vyznávám, že jest na něm nejedna poskvrna, jež uráží Tvé oči.
Ale kdo jej očistí? Nebo ke komu jinému, ne-li k Tobě, smím zvolat:
Od těch, jichž nejsem si vědom, mě očist'!
Také zpujných ušetři sluhu svého!
Důvěru mám v Boha, a proto mluvím, Pane, Ty to víš.

2008 sv. Augustin: *Zpívejme „aleluja“ dobrému Bohu,
On nás vysvobozuje od zlého.*

Zpívejme aleluja už tady na zemi, uprostřed svých starostí,
abychom je mohli jednou zpívat v nebi v klidu a bezpečí.

Jak to, že jsme na světě plni starostí?

Jak bych mohl být bez starostí, když čtu:

Což není pokušení údělem člověka na zemi?

Jak bych mohl být bez starostí, když se mi stále říká:

Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení.

Jak bych mohl být bez starostí,

když pokušení jsou tak četná, že musíme v modlitbě říkat:

Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům?

Denně jsme prosebníky, denně viníky.

Jak bych mohl být bez starostí,

když denně musím prosit o odpuštění hříchů a o pomoc v nebezpečí?

Sotva totiž kvůli minulým hříchům řeknu:

Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům,

hned kvůli budoucímu nebezpečí dodávám a připojuji:

Neuved' nás v pokušení.

A jak dobře na tom mohou být všichni ostatní lidí, když se mnou volají:

Zbav nás od zlého?

A přesto, bratři, i když ještě vezíme v tomto zlu,

zpívejme aleluja dobrému Bohu, neboť nás od zlého vysvobozuje.

I tady na světě, uprostřed nebezpečí,

bychom spolu s ostatními měli zpívat aleluja.

Bůh je věrný, On nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete.

Nuže, i zde zpívejme aleluja. Člověk je stále hříšný, ale Bůh je věrný.

Neříká se, že Bůh nedopustí, abychom byli podrobeni zkoušce.

Ale říká se: *Nedopustí, abyste byli zkoušeni víc, než snesete.*

Když dopustí zkoušku, dá také prostředky, jak z ní vyjít, a sílu, jak ji snášet.

Dostal ses do pokušení, Bůh ti však dá i východisko, abys v pokušení nezahynul.

Jako hrncířova nádoba jsi utvářen kázáním a vypalován soužením.

Když se však dostaneš do pokušení, mysl na východisko;

vždyť Bůh je věrný: *Pán bude střežit tvůj odchod i návrat.*

Potom však, až se toto tělo stane nesmrtelným a neporušitelným,

veškeré pokušení pomine. *Neboť tělo je podrobena smrti.*

Proč? *Kvůli hříchu, ale Duch je život.*

Proč? *Kvůli ospravedlnění.*

Máme tedy smrtelné tělo zavrhnout?

Ne, vždyť poslouchej dále:

*Když sídlí ve vás Duch Toho, který z mrtvých vzkřísil Ježíše,
pak Ten, kdo vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše,
probudí k životu i vaše smrtelná těla.*

Ted' jde o tělo pozemské, pak půjde o duchovní.

Jak šťastné to bude aleluja, tam v nebi; bezstarostné a bez odpůrce!

Tam i tady se vzdává Bohu chvála.

Jenže tady chválí Boha ti, kteří jsou zavaleni starostmi,

tam ti, kteří jsou již v klidu a bezpečí;

zde ti, kteří musejí zemřít, tam ti, kteří žijí navěky;

zde se Bůh chválí v naději, tam ve skutečnosti;

zde na cestě, tam ve vlasti.

Ted' tedy, bratří moji, zpívejme,

ne pro potěšení v odpočinku, ale pro útěchu v námaze.

Jako si zpívají pocestní: zpívej, ale kráče!

Námaze ulevuj zpěvem, nelibuj si v lenosti; zpívej a kráče.

Co je to „kráče“? Prospívej, dělej pokroky v dobrém.

Podle apoštola jsou i takoví, kteří dělají pokroky ve zlém.

Děláš-li pokroky, znamená to, že kráčíš.

Dělej však pokroky v dobrém,

prospívej v pravé víře a v dobrém životě.

Zpívej a kráče.

Zdalipak dojdu zaživa k domu
do něhož chodí spát slunce?

Každý večer jej vidím –
pokojně bělá se nad obzorem a vábí.

Představuji si tam košatý javor,
pod stříškou studnu s vějířem kapradí,
zářivý klid.

Ve světnicích jsou vydrhnuté podlahy,
v oknech mušelín teskní
a vůkol
mezi časem fialek a hořce brvitého
tíše se naplňují životy
selsky prostých a šťastných lidí.

Někdo zpříma, jiný oklikou
dospívá na místo, kam patří.

Ale trpký je úděl
dalekozrakých srdcem...

Bože, kol tvých dávných zdí má duše chodí sirá,
patří toužebně a nikdo, nikdo neotvírá,

neotvírá oken, neotvírá dveří.

Zlaty, teple jsou tvé stany, ale zde se záhy zšeří,

a v mé duši záření již chladne, pohasíná;
k svému Světlu pusť ji, smutní sina

a bojí se zimy. Viz, jak mouchy, brouci
v pokoj spánku chystají se. Láska vroucí

tvá je sečteny má. – Přece méně není
duše má než oni!... Ale čím jich snění

jest mi... Nechci. Bože, otevři mi.

Bože, pusť mne k teplu; bojím se zimy

Jdou všichni v tebe; děti tvé, ne hosti.

Jen já jsem venku. Draví, tiší jdou a prostí.

Bože, otevři mi. A ne v spánek: do Radosti...

Bože, otevři mi do Radosti.

!

Korunka odčiňování
Obětování předrahé Krve za kněze

Tato korunka odčiňování se modlí na klasickém růženci o pěti desátcích.

Bože, + shlédni a pomoz.

Pane, pospěš mi pomáhat.

Sláva Otci i Synu i Duchu svatému,
jako byla na počátku i nyní i vždycky a na věky věků. Amen.
(*Velikonoce: Aleluja. Chvála Tobě, Pane, Králi věčné slávy.*)

Na zrnkách modlitby Otče náš:

Věčný Otče, obětuj Ti předrahou Krev
Tvého milovaného Syna,
našeho Pána Ježíše Krista,
Beránka bez vady a bez poskvrny,
jako odčinění za mé hříchy
a za hříchy všech Tvých kněží.

Na zrnkách modlitby Zdrávas:

Svou předrahou Krví, Ježíši,
očisti a posvět' své kněze.

Místo Sláva Otci:

Otče, od něhož má všechno otcovství
na nebi i na zemi své jméno,
smiluj se nad všemi svými kněžími
a obmyj je Beránkovou Krví.

MODLITBA VE ČTVRTEK VEČER NA PAMÁTKU SMRTELNÉ ÚZKOSTI KRISTOVY V GETSEMA- NECH

(Svatá hodina 23.00-24.00 hodin)

Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich,
ale ne má, ale tvá vůle se staň!
OTČE NÁŠ...

Smutná je má duše až k smrti.
OTČE NÁŠ...

Jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve.
OTČE NÁŠ...

Svého vlastního Syna Bůh neušetřil,
ale vydal ho za nás za všechny.

Modleme se:

Bože, prosíme tě, shlédni na nás,
za které Pán Ježíš Kristus neváhal vydat se do ruky hříšníků
a podstoupit muka kříže,
a který s tebou žije a kraluje na věky věků.
Amen.

PÁTEČNÍ MODLITBA NA PAMÁTKU PŘEHOŘKÉ SMRTI PÁNĚ (15.00 hod)

V poledne nastala tma po celé zemi
až do tří hodin odpoledne.
(od šesté do deváté hodiny podle originálu)
OTČE NÁŠ...

Ve tři hodiny zvolal Ježíš mocným hlasem:
„Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“
OTČE NÁŠ...

Ježíš opět zvolal silným hlasem:
„Otče, do tvých rukou poroučím ducha svého.“
(a vypustil duši)
OTČE NÁŠ...

Kristus byl poslušný až k smrti. (říká předříkávač)
A to k smrti na kříži. (odpovídají všichni)

Modleme se:

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého,
který jsi v pátek v poledne (o šesté hodině)
pro vykoupení světa vystoupil na dřevo kříže
a prolil svou drahocennou Krev na odpuštění našich hříchů,
pokorně tě prosíme, abys nám po smrti dopřál vejít do bran ráje.

Neboť ty žiješ a kraluješ na věky věků. Amen.

ADVENT, P. Marek OrkoVácha, Modl. arg. nocí str.39

Kromě klasických vánočních dárků si dnes rádi darujeme zážitky: seskok padákem, exotickou dovolenou, let v balonu nebo bungee jump. Problém je v tom, když to začne platit pro duchovní život. Pokud z duchovní aktivity nemáme dobrý pocit, máme za to, že je někde chyba. Při svatých zpovědích se zpovídáme z toho, že mě modlitba nebaví, nechce se mi chodit do kostela, musím se do večerní modlitby nutit a podobně. „Nemám z toho ten správný zážitek“ stěžují si penitenti.

Člověk dneška uvažuje takto: hlavně ať je to bez závazků a bez bolestí, ať je všechno povoleno a nic povinné. Ať se dostaví zážitek rychle; tak jako máme rychlé občerstvení (fast food), zkoušejme rychlé náboženství (fast religion),

co nejsilnější duchovní zážitek s co nejmenším úsilím.

(Trochu podobné je to u mladých lidí, kteří do kostela chodí. Pokud se účastním tzv. kytarové mše, písničky jsou nápadné svou úderností: vše je v pořádku, stále radostněji jdeme za Kristem, Pán Bůh miluje nás a my jeho, nejkrásnější chvíle jsou na kolenou, poznají nás po lásce, křesťany, aleluja, hosana, Ježíš Kristus rád nás má, všichni jsme jedno tělo a můžeš mít lásku ve svém srdci každou hodinu a každý den. Roztáhni křídla a leť. Ježíš má tě rád, Ježíš kamarád. Pokud při těch písních nic necítíte nebo se cítíte trochu trapně a infantilně, pokud vám nepřináší ten správný zážitek, chyba nemusí být ve vás. Nemusí to být známkou, že jste vyhořelý, ale prostě jen zvolna dospíváte. Nemusí dělat všichni všechno, ale mohu nechat druhé dělat, co dělají. Kvůli tomu, že už nepotřebuji hračky, nebudu je brát dětem.)

Pokud se mi nechce chodit do kostela není to hřích, ale fakt. Podobně pokud se musím nutit do ranní a večerní modlitby. V křesťanství totiž primárně nejde o zážitek, ale o vztah, jde o rozhodnutí jít do vztahu, ať to stojí, co to stojí. Máme někdy dojem, že když nejednáme podle své přirozenosti a musíme se do věci nutit vůlí, je někde něco špatně. Vyčítáme si pak, že nežijeme v harmonii se sebou samým, velmi často své modlitby naprázdno odříkáme a pak jdeme spát s otázkou, zda to vše má smysl. Právě že má. Jsem velkým přítelem oddrmolených modliteb a bezmyšlenkovitě prožitých mší svatých, velmi si vážím všech růženců a modliteb, do kterých se člověk musí nutit. Nechci tím samozřejmě omlouvat přílišné posedávání u televize nebo přehnané pití alkoholu, které takových modliteb bývá příčinou. Začátečníci si myslí, že všechen smysl modlitby je v nalézání radostí a citových uspokojení, chodí znechuceně od jednoho k druhému, dělat něco dvakrát je pro ně k nesnesení. Pokud budou snoubenci spolu jen, když je to baví, vztah nemůže přežít. Pokud budou rodiče vychovávat děti, jen když je to těší, nikoho nevychovejí. Pokud se křesťan modlí jen, když ho to uspokojuje emocionálně, nikam se nedostane. Při modlitbě nejde o zážitek ani o klid duše, ale o rozhodnutí a vztah. Každý dobrý pedagog ví, že biflování a učení se věci z paměti je nutným předpokladem k tomu, aby se nám v hlavě mohli spojit nečekané věci ve správnou chvíli a pak člověk vymyslí něco nového. Představa, že není třeba se tolik učit, neboť vše je na internetu, je iluze líných. (Nedělní chození do kostela spojené s nepříjemným vstáváním, večerní modlitba, kdy mám nejméně sedm naprosto objektivních důvodů, proč se právě modlit nemohu, tyto povinnosti řádu jsou obrněný transportér, který člověka převezme přes poušť do lepších časů.) Ježíš ve svých diskusích s farizeji nikdy nezpochybnil formu, ale jen zdůrazňoval že pouhá forma není konec

příběhu. Nezážitkové křesťanství vyráží bránu do nebe. Není náhodou, že nejslavnější dílo křesťanské mystiky se nejmenuje Jasný den, ale Temná noc.